

LAKIVALIOKUNNAN MIETINTÖ 11/2012 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Oikeusrekisterikeskuksesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 2 päivänä lokakuuta 2012 lähettänyt lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi Oikeusrekisterikeskuksesta (HE 122/2012 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos, apulaisosastopäällikkö Heikki Liljeroos, tietohallintojohtaja Max Ham-

berg ja ylitarkastaja Jennimari Huovinen, oikeusministeriö

- toimialajohtaja Tauno Aalto, Oikeusrekisterikeskus
- johtaja Tuomo Kouhia, Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Valtakunnansyyttäjänvirasto
- Valtakunnanvoudinvirasto
- Rikosseuraamuslaitos
- Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
- Palkansaajajärjestö Pardia ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Oikeusrekisterikeskuksesta, jolla kumottaisiin voimassa oleva samanniminen säädös. Lailla toteutettaisiin oikeushallinnon tietohallintopalveluiden uudelleenorganisointi eli Oikeusrekisterikeskuksen ja Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksen osittainen yhdistyminen.

Organisaatiouudistuksen seurauksena Oikeusrekisterikeskus huolehtisi nykyisten tehtäviensä eli varallisuusrangaistusten täytäntöönpanon sekä oikeushallinnon rekisterinpidon lisäksi oikeusministeriön hallinnonalan tietojärjestelmäpalveluiden tuottamisesta ja kehittämisestä. Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksen

tehtäväksi jäisi huolehtia oikeusministeriön hallinnonalan perustietotekniikkapalveluiden tuottamisesta.

Virastojen tehtävänjaon ja sen myötä organisaatio- ja johtamisrakenteen muuttumista lukuun ottamatta sääntely olisi pääosin sisällöllisesti nykyistä vastaavaa. Nykyisin asetuksenasoinen Oikeusrekisterikeskusta koskeva sääntely otettaisiin uuteen lakiin.

Esitys liittyy vuoden 2013 talousarvioesitykseen ja on tarkoitus käsitellä sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2013.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että oikeusministeriön hallinnonalan tietohallinnon palvelutuotanto järjestetään uudelleen kahteen erilliseen virastoon siten, että Oikeushallinnon tietotekniikkakeskukselle nykyisin kuuluvia palveluita siirrettäisiin Oikeusrekisterikeskukselle. Palvelut on ehdotettu jaettaviksi niin, että Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus huolehtisi jatkossakin perustietotekniikan hankkimisesta ja ylläpidosta, kun taas tietojärjestelmien kehittämiseen ja ylläpitoon liittyvät tehtävät siirrettäisiin Oikeusrekisterikeskukselle. Esitetystä uudistuksesta virastojen nykyisiä tehtäviä organisoitaisiin uudelleen, ei perustettaisi tai poistettaisi niitä. Esityksen perustelujen mukaan pyrkimyksenä ei ole aikaansaada säästöjä vaan lisätä palvelutuotannon vaikuttavuutta.

Palvelutuotannon uudelleenorganisoinnin toteuttamiseksi esitetään säädettäväksi uusi laki. Käytännön tasolla uudistus toteutettaisiin niin, että ne Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksessa työskentelevät henkilöt, jotka hoitavat Oikeusrekisterikeskukselle siirtyviä tehtäviä, siirretään Oikeusrekisterikeskukseen. Organisaatio rakennettaisiin virastoissa uusista lähtökohdista, ja ylintä johtoa lukuun ottamatta päällikkötehtävät täytettäisiin kummassakin virastossa uuden organisaatorakenteen mukaisesti.

Lakivaliokunta pitää oikeusministeriön hallinnonalan virastojen ja niiden toiminnan kannalta välttämättömän tietohallinnon välisen vuorovaikutuksen lisäämistä tärkeänä tavoitteena. Samassa palveluorganisaatiossa on vaikea tavoitella sekä kustannustehokkuutta että toiminnan vaikuttavuutta. Koska kustannustehokkuuden saavuttaminen on tärkeää tietoteknisen laitteiston hankinnassa, on nämä tavoitteiltaan eriaavat toiminnot valiokunnan mielestä järkevää erottaa toisistaan ja organisoida uudelleen eri lähtökohdista.

Eroilla nykysääntelyyn ei valiokunnan saaman selvityksen mukaan ole tarkoitus heikentää henkilöstön osallistumismahdollisuuksia johtoryhmätyöskentelyyn, vaan tarkoituksena on, että

Oikeusrekisterikeskuksen johtoryhmään kuuluu jatkossakin henkilöstön edustajia, joita viraston koon kasvun myötä tulee jatkossakin olemaan enemmän kuin yksi. Kysymys johtoryhmän kokoonpanon sääntelemisestä laissa on saadun selvityksen mukaan ollut esillä hallituksen esitystä valmisteltaessa. Lakiehdotuksen 2 § jätettiin esityksessä kuitenkin yleisluontoiseksi, koska kokoonpanoa koskevan täsmällisen sääntelyn ottamista lakiin ei pidetty tarkoituksenmukaisena. Tämä on linjassa virastojen itsenäisyyden kanssa ja takaa viraston johdon ja johtoryhmätyöskentelyn joustavuuden.

Rikosseuraamuslaitoksen käytössä olevien tietokoneohjelmien tuesta oikeushallinnon tietohallintopalveluiden uudelleenorganisoinnin yhteydessä on asiantuntijakuulemisissa kannettu huolta. Saadun selvityksen mukaan Rikosseuraamuslaitoksen tietotekniikkapalveluiden, kuten myös vankeinhoitoon liittyvien teknisten palveluiden, tuottaminen säilyisi Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksessa TORI-hankkeen toteutumiseen saakka. TORI-hankkeen toteutuksen perusteella tulee myöhemmin ratkaistavaksi myös Rikosseuraamuslaitoksen tietotekniikan palvelutuotannon sijoittaminen.

Valtakunnanvoudinviraston ja Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksen tiiviin yhteistyön jatkumisesta ulosottorekisterin ylläpidossa on myös oltu huolissaan. Organisaatiouudistuksessa tullaan saadun selvityksen mukaan kuitenkin varmistamaan Oikeusrekisterikeskuksen osaaminen myös ulosoton järjestelmien osalta.

Lakivaliokunta kiinnittää lopuksi huomiota vielä tutkinnanjohtajan ja syyttäjän välisen yhteistyön tärkeyteen esitutinnan aikana ja korostaa, että esitutkintaa palvelevien tieto- ja asiankäsitelyjärjestelmien olisi äärimmäisen tärkeää olla yhteensopivia syyteharkintaa ja oikeudenkäyntiä koskevien järjestelmien kanssa.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmevästään syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tar-

koituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 17 päivänä lokakuuta 2012

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Anne Holmlund /kok	Kristiina Salonen /sd
jäs.	Johanna Jurva /ps	Jani Toivola /vihr
	Suna Kymäläinen /sd	Kari Tolvanen /kok
	Markku Mäntymaa /kok	Ari Torniainen /kesk
	Johanna Ojala-Niemelä /sd	Kaj Turunen /ps
	Aino-Kaisa Pekonen /vas	Peter Östman /kd.
	Jaana Pelkonen /kok	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Sivonen.